

AAE-204

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October / November - 2016

CC-506 : Sanskrit

संज्ञाप्रकरणम् (नियत), कारकप्रकरणम् अने भाषाविज्ञान

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेना सूत्रो सभज्ञवो : (गमे ते ऋषा) १४

(१) आदिरन्त्येन सहेता १९-१-७१।

(२) उकालोऽज्झस्वदीर्घप्लुतः १९-२-२७।

(३) हलन्त्यम् १९-३-२।

(४) येनाङ्गविकारः १२-३-२०।

(५) समाहारः स्वरितः ।

(६) रुच्यार्थानां प्रियमाणः १९-४-३३।

२ तृतीया विभक्तिना उपयोगो उदाहरणसह सभज्ञवो. १४

अथवा

२ शब्दनोंष लपो : (गमे ते चार) १४

(१) सम्प्रदान

(२) प्रत्याहार

(३) उपदेश

(४) भाडेश्वर सूत्रो

(५) क्रश्

(६) इत् संज्ञा

(७) भुनित्रयम्

(८) अङ्गविकारः

૩ ભાષા વિજ્ઞાનની અધ્યયન પદ્ધતિઓ વર્ણવો. ૧૪

અથવા

૩ સંસ્કૃત ભાષાનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૪

૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

- (૧) ભાષાવિજ્ઞાનના અંગો
- (૨) ધ્વનિ પરિવર્તનના પ્રકારો
- (૩) વૈદિક સંસ્કૃતમાં સ્વરભાર
- (૪) સંસ્કૃત વ્યંજન ધ્વનિઓનો વિકાસ

૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪

- (૧) 'સર્વળ' સંજ્ઞા કરનારું સૂત્ર આપો.
- (૨) 'વૃદ્ધિ' એટલે શું ?
- (૩) બાહ્ય પ્રયત્ન કેટલા છે ? કયા કયા ?
- (૪) અ અ સૂત્ર સમજાવો.
- (૫) નિપાત એટલે શું ?
- (૬) દન્ત્ય સ્થાનેથી કયા વર્ણો ઉચ્ચારાય છે ?
- (૭) ભાષાવિજ્ઞાન માટે પશ્ચિમના વિદ્વાનોમાં કઈ કઈ સંજ્ઞાઓ પ્રચલિત છે ?
- (૮) શબ્દ અને અર્થ કોની સાથે સંકળાયેલા છે ?
- (૯) સમીકરણ એટલે શું ?
- (૧૦) સ્વરધ્વનિ કોને કહેવાય ?
- (૧૧) સ્વર અને વ્યંજન વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત જણાવો.
- (૧૨) ભાષાવિજ્ઞાનની સર્વગ્રાહી વ્યાખ્યા આપો.